

Nová základna
pro záchranku
strana 2

Známe lidi
se srdcem na dlani
strana 7

Chutě kraje prošly
pěti městy
strana 12

Krajánek

ČÍSLO 10 | ŘÍJEN 2026 | ROČNÍK 25 | NÁKLAD 292 000 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kraj navýšil podporu dopravních hřišť. Jde o bezpečnost

Dopravní hřiště jsou pro děti ideálním prostředím, kde se mohou seznámit s pravidly silničního provozu.

Foto | archiv MÚ Šumperk

Nárůst dopravy na silnicích a s tím související riziko dalších dopravních nehod řeší Olomoucký kraj navýšením podpory dopravních hřišť. Chce tak hlavně nejmenší účastníky silničního provozu připravit na to, co je na silnicích, ale i cyklostezkách čeká.

„Stejně jako v minulém roce kraj vyhověl všem žadatelům, kteří splnili podmínky dotačního programu. Podporu letos získá osm měst – Olomouc, Prostějov, Šumperk, Jeseník, Mohelnice, Uničov, Šternberk a Lipník nad Bečvou. Finanční prostředky pomohou nejen s výstavbou nových hřišť, ale také s obnovou stávajícího vybavení a zázemí,“ řekl Bohuslav Hudec, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast dopravy.

Hřiště patří do majetku jmenovaných měst, která jsou zároveň i jejich provozovateli. Kraj svými dotacemi přispívá k tomu, aby splňovala všechny parametry a vyhovovala nejnovějším normám a trendům. Na některých tréninkových plochách proto neřeší děti jen standardní situace v křižovatkách, ale potýkat se musí třeba i s kruhovými objezdy nebo fungujícími maketami železničních

přejezdů, které se v ničem, kromě toho, že po nich nejedí vlak, neliší od skutečných kolejí.

Výukou na dětských dopravních hřištích prochází v Olomouckém kraji tisíce dětí ročně.

„Dětem hrozí na silnicích největší riziko, a právě to je jeden z důvodů, proč dlouhodobě podporujeme rozvoj dopravních hřišť – letos částkou deset milionů korun. Provoz na cestách obrovsky

narostl a tohle je možnost, jak můžeme počet nehod mezi vozidly a chodci významně snížit,“ dodal Ladislav Okleštěk, hejtmán Olomouckého kraje.

Nová kola i učebny

Z podpořených projektů se letos dovybaví například hřiště v Lipníku nad Bečvou, kde město s podporou kraje koupí nová kola a koloběžky. Ve Šternberku postaví dělníci novou učebnu pro malé cyklisty a v Prostějově pořídí kola a opraví výukové prostory. Moderní doplňky dovybaví hřiště v Šumperku, v Jeseníku se děti dočkají dalších tréninkových bicyklů a v Uničově dojde k obnově zázemí dopravního hřiště.

V Olomouckém kraji prochází výukou na dětských dopravních hřištích tisíce dětí ročně. V naprosté většině případů jde o kurzy pořádané základními školami. V celém Česku je v provozu podle údajů BESIPu necelých tři sta dopravních hřišť, přes která vloni prošlo více než 110 tisíc školáků.

Jaroslav Kropáč

SLOVO HEJTMANA

Vážený čtenáři,

tématem aktuálního vydání Krajánka je doprava. Takže bych teď mohl psát o tom, co všechno v tomto směru chystáme, co se už povedlo nebo kolik peněz jsme dali do stavby cyklostezek nebo dopravních hřišť. Tohle všechno se ale dočtete na dalších stranách.

Proto bych chtěl mluvit o něčem trochu jiném, co s dopravou a bezpečností na silnicích také souvisí. Chtěl bych vás poprosit, abyste na silnicích nespěchali. Víím, že je to někdy těžké. Víím, že když máte zpoždění a musíte na schůzku, do práce, k lékaři nebo vyzvednout děti ze školky, dá se spěch zdůvodnit.

Jenže žádná ušetřená minuta nestojí za to, aby se stal za volantem malér. Svět se nezhroutí, když na schůzku přijdete s omluvou o pět minut později. Mohl by se ale zhroutit těm, kteří vás mají rádi, pokud byste domů v pořádku nedorazili...

Myslete na to, prosím, nejen teď, až si dočtete moje řádky, ale hlavně poté, co usednete za volant. Spěch ještě nikdy k ničemu dobrému nevedl.

Přeji vám hezký a neuspěchaný začátek podzimu.

Ladislav Okleštěk,
hejtmán Olomouckého kraje

ČÍSLO MĚSÍCE

8

Tolik dotačních žádostí na dětská dopravní hřiště letos přijal Olomoucký kraj. A podpořil všechny žadatele.

Záchranáři ve Šternberku mají zbrusu novou základnu

Základna šternberské záchranky vznikla nově v areálu nemocnice.

Foto | Olomoucký kraj

Dělníci dokončili stavbu nové výjezdové základny Zdravotnické záchranné služby (ZZS) Olomouckého kraje ve Šternberku. Moderní objekt vyrostl na okraji areálu šternberské nemocnice. Výstavba začala v květnu 2024, stavební práce skončily letos v červnu a po kolaudaci se základna slavnostně otevřela v pátek 25. září.

„Nová základna přinese záchranářům moderní a kvalitní pracovní zázemí, které odpovídá současným požadavkům medicíny a zároveň zlepší podmínky pro rychlé výjezdy posádek za pacienty,“ uvedl hejtmán Ladislav Okleštěk.

Základna nabídne zázemí až třem výjezdovým posádkám a má garáže pro tři sanitky. Dosavadní stanice v Jívavské ulici ukončí provoz a záchranáři se přestěhují na stanoviště u nemocničního areálu.

„Celkové náklady na výstavbu dosáhly více než 42 miliónů korun, vybavení objektu stálo další 2 milióny korun. Součástí základny je také fotovoltaická elektrárna s dvaadvacíti panely. Energie vyrobená na střechách objektu bude přednostně sloužit pro vlastní provoz a pokrytí spotřeby objektu, případné přebytky může sdílet v rámci distribuční sítě,“ řekl Vladimír Lichnovský, 1. náměstek hejtmána Olomouckého kraje.

V celém Olomouckém kraji funguje celkem 17 výjezdových základen ZZS. Aktuálně kraj dokončuje přípravu nového zázemí pro zdravotnické záchranáře v Jeseníku. V Javorníku by se nová základna měla začít stavět už v první polovině října. V novém prostředí již delší dobu sídlí záchranky například v Zábřehu nebo Uničově.

Lenka Kovaříková

Vzpomínky, které nesmějí zmizet. Setkání s oběťmi nacismu

Setkání hejtmána s lidmi, kteří za druhé světové války čelili nacistickému útlaču, se pořádá od roku 2017.

Foto | Olomoucký kraj

Olomoucký kraj si i letos připomněl osudy lidí, kteří za druhé světové války čelili nacistickému pronásledování. V úterý 15. září se v sídle krajského úřadu uskutečnilo tradiční setkání hejtmána Ladislava Okleštěka se zástupci Českého svazu bojovníků za svobodu a České židovské obce. Akce se koná už od roku 2017 a je prostorem k osobním rozhovorům a připomínce válečných zkušeností.

„Na tyto příběhy bychom rozhodně neměli zapomínat. To, co pamětníci prožili během války, je součástí naší historie a zároveň připomínkou toho, jak důležité je chránit svobodu, lidskou důstojnost a vzájemný respekt. Jsem rád, že se s těmito statečnými lidmi můžeme osobně potkávat a vyjádřit jim naši úctu

a poděkování,“ uvedl hejtmán Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk.

Na letošní setkání bylo pozváno 22 hostů, jedenáct zástupců Českého svazu bojovníků za svobodu a stejný počet pamětníků z České židovské obce. Hejtmán jim společně se svým náměstkem Bohuslavem Hudcem předal pamětní listy a také dárkové poukazy na nákup zdravotnických potřeb.

Kromě představitelů kraje během dopoledního programu vystoupil také předseda Federace židovských obcí a Židovské obce Olomouc Petr Papoušek a další zástupci pozvaných organizací. Atmosféru setkání doplnilo hudební vystoupení žáků Základní školy Demlova v Olomouci.

Lenka Kovaříková

Babička roku Olomouckého kraje znovu oslavila aktivní seniorky

Výstaviště Flora Olomouc ve středu 2. září patřilo seniorům. Krajské kolo soutěže Babička roku 2026 nabídlo setkání plné energie, talentu, humoru a zajímavých životních příběhů. Finalistky před porotou i diváky představily samy sebe a následně se předvedly ve volných disciplínách. Nechyběla ani módní přehlídka, hudební a taneční vystoupení nebo ocenění nejstarší babičky. Soutěž se konala u příležitosti oslav Dne seniorů.

„Babička roku je krásnou oslavou našich seniorů a jejich životní energie. Každá z finalistek přinesla svůj vlastní příběh, zkušenosti i talent a ukázala, že aktivní život rozhodně nekončí s příchodem seniorského věku. Jsem rád, že Olomoucký kraj může tuto tradici podporovat a vytvářet prostor pro setkávání lidí napříč generacemi,“ uvedl hejtmán Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk.

Babičkou roku Olomouckého kraje se stala Jaroslava Köhlerová z Litovle, stříbrná korunka ozdobila Jindru Košelovou z Olomouce a třetí místo získala Lenka Kopřivová z Hranic. Obecenstvo udělilo titul Babička sympatie Miroslavě Filipové

Finalistky olomouckého kola Babičky roku, zleva Jindra Košelová, Jaroslava Köhlerová, Lenka Kopřivová a Miroslava Filipová.

Foto | Olomoucký kraj

z Libiny. V nesoutěžní kategorii 90+ titul Nejstarší babička roku porota udělila stoleté Bohunce Maderové z Velké Bystřice, která přijela z Domova pokojného stáří U svatě Anny ve Velké Bystřici. Vítězka Jaroslava Köhlerová bude Olomoucký kraj reprezentovat v celorepublikovém finále, které se uskuteční 27. října opět na Výstavišti Flora.

„Na soutěži je krásné především to, že prim zde hrají zajímavá osobnost, životní zkušenosti, talent a chuť stále něco

nového zažívat. Babičky, které se do soutěže zapojily, jsou inspirací pro své rodiny i své okolí a dokazují, že vyšší věk může být začátkem další aktivní kapitoly života,“ doplnil náměstek hejtmána Olomouckého kraje Svato-
topluk Binder.

Soutěž vznikla z iniciativy Krajské rady seniorů Olomouckého kraje a dlouhodobě podporuje aktivní stárnutí i společenské zapojení lidí v seniorském věku.

Lenka Kovaříková

Astrofyzik, klavírista i ekonom. Kraj ocenil 74 talentů

Talentovaní studenti kraje získali od hejtmanství ocenění za úspěch v různých oborech.

Foto | Olomoucký kraj

V uplynulém roce dosáhli mimořádných výsledků na krajské, celostátní i mezinárodní úrovni. V úterý 29. září za to vybraní žáci a studenti převzali v Regionálním centru Olomouc ocenění Talent Olomouckého kraje. Letos vstoupil tento projekt už do 21. ročníku.

„Talent Olomouckého kraje je především poděkováním mladým lidem za jejich píli a skvělé výsledky, jimiž reprezentují celý region. Předáním ocenění ale naše podpora nekončí. Je důležité, aby mladí měli možnost svůj talent dál rozvíjet. Hejtmanství proto ročně investuje nemalé částky, aby ještě více zlepšilo podmínky pro vzdělávání ve školách, které zřizuje,“ uvedl hejtmán Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk.

Mezi letošními oceněnými je například Matyáš Lazík, který se probojoval až do mezinárodního kola Evropské geografické

olympiády, kde získal bronzovou medaili. Nadaný klavírista Oliver Přidal se může pochlubit druhým místem v mezinárodní mozartovské soutěži. A mladý ekonom Štěpán Drábek vypracoval nejlepší středoškolskou práci ve svém oboru, kterou ocenil i děkan Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze.

Mimořádnou všestrannost prokázal Samuel Zubák z Gymnázia Olomouc-Hejčín, který exceloval v humanitním i přírodovědném oboru a z mezinárodních soutěží si přivezl bronzovou medaili z lingvistické výzvy a zlato z astrofyzikální olympiády. Mezi oceněnými nechyběli ani sportovci a umělci – Filip Kutín získal stříbro na mistrovství světa v kanoistice a Gabriela Mazurová první místo na mezinárodní pěvecké soutěži věnované Mozartovi.

„Je skvělé vidět, kolik mimořádně nadaných mladých lidí

v různých oborech v našem kraji máme. Jejich úspěchy jsou tou nejlepší vizitkou,“ řekl Svato-
topluk Binder, náměstek hejtmána Olomouckého kraje pro oblast školství.

Ocenění se udělovalo v pěti oborech – humanitním, přírodovědném, technickém a dovednostním, sportovním a uměleckém. Starší žáci a studenti mohli být oceněni také za společenskou odpovědnost a dobrovolnictví. V tomto oboru uspěla například Aneta Marková z Obchodní akademie Olomouc, která se věnuje dobrovolnické práci ve Fakultní nemocnici Olomouc.

Už poosmnácté byly oceněny také školy, jejichž žáci dosáhli nejvýraznějších výsledků. Mezi nejúspěšnější letos patří Gymnázium Olomouc-Hejčín, Církevní gymnázium Německého řádu a Konzervatoř Evangelické akademie.

Lenka Kovaříková

Bohuslav Hudec: Doprava je jako dobře promazaný stroj. Šlapat musí všechny části

Náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast dotací a dopravy Bohuslav Hudec.

Foto | Olomoucký kraj

Bohuslav Hudec má v kraji na starosti dopravu. Tedy vše od stavby silnic, přechodů pro chodce, dětských hřišť až po veřejnou dopravu. Co aktuálně kraj v oblasti dopravy nejvíce trápí? Co se povedlo a co se ještě povést musí? Odpovědi přináší následující rozhovor.

Která oblast je vám nejbližší – cyklo doprava, vlaky, nebo silniční doprava?

Pokud to myslíte z pohledu kraje, tak neupřednostňuji žádnou oblast, protože všechny jsou důležité. Doprava je jako lidský organismus nebo dobře vymyšlený stroj – má mnoho součástí a jedna nemůže dobře fungovat bez druhé.

Jak to myslíte?

Že kdybychom preferovali například opravu silnic před stavbou cyklostezek, ničemu by to moc nepomohlo. K čemu by nám byla opravená silnice, po které by se stejně pohybovaly kolony cyklistů?

Ale silnice jsou asi to, co lidé vnímají nejvíce. Hlavně tedy ty rozbité...

To je určitě pravda. Ale pravda je také to, že když kraj vznikl, převedl na něj stát silnice druhých a třetích tříd v naprosto katastrofálním stavu. V současné době by na opravy všech

krajských komunikací bylo zapotřebí jednorázově 30 miliard korun. V tom případě bychom začali na nové startovní čáře. Bohužel jednorázová investice v takovém objemu a oprava všech komunikací v jednom okamžiku jsou nereálné. Kraj každoročně vynakládá na opravy a rekonstrukce silnic II. a III. tříd přibližně 1,2 až 1,5 miliardy korun a vzhledem k zachování provozu, dopravní obslužnosti a s přihlédnutím ke každoročním investičním akcím ostatních investičních organizací, představuje tato částka rozumný kompromis k zachování dopravy v území.

Přesto ale kraj do oprav silnic investuje obrovské prostředky...

To je pravda a myslím, že je to také vidět. Velké investice se odehrály, a ještě budou odehrávat také na Jesenicku, kde předloni napáchala velké škody povodeň. Kraj se starostkami a starosty o dalších opravách jedná.

Dodělává se dálnice z Olomouce do Přerova, ale to asi není krajská investice. Stejně jako dálnice D35 z Mohelnice.

Není, ale máme s tím co do činění. Samozřejmě – všechno projektuje a bude platit Ředitelství silnic a dálnic, na druhou stranu kraj je s ŘSD v úzkém kontaktu a řešíme spolu například pozemkové záležitosti. S ŘSD je v tomto směru dobrá spolupráce.

“

Na opravu všech krajských komunikací by bylo zapotřebí 30 miliard korun

Kraj před časem zavedl slevy na jízdné pro studenty, seniory, ale také válečné veterány. Jak se slevy osvědčily?

Tohle zafungovalo dobře a mám z toho velikou radost. Prokazatelně přibýlo cestujících v autobusech i vlacích. To znamená, že ubylo aut na silnicích.

Plánujete ještě nějaké slevové programy?

V současné době ne, protože tak, jak je systém nastavený

teď, funguje. Nějaké drobnější úpravy samozřejmě nevylučujeme, ale do něčeho, co šlape dobře, asi nemá moc smysl zasahovat.

Už jsme probrali silnice i veřejnou dopravu. Co cyklisté?

Náš kraj patří mezi regiony s nejhustší sítí cyklostezek v Česku. A to mě moc těší. Kraj obcím a městům přispívá na jejich realizaci. A také má vlastního cyklokoordinátora, který starostům radí, jak a kde cyklostezky nejlépe navrhovat. Takže role kraje je prozatím zejména poradní a zároveň jsme ti, kteří na stavbu cyklostezek uvolňují potřebné peníze.

Mám trochu pocit, že i na cyklostezkách už může být někdy docela nebezpečno...

Je pravda, že cyklistů přibýlo. Ale to je přesně to, o co nám šlo – to je účel cyklostezek – odvést cyklisty z rušných silnic, kde jim hrozí často i smrtelné nebezpečí. Pokud jde o bezpečnost na cyklostezkách, je to často jen o slušnosti a výchově.

Jak se dá cyklista vychovat?

(Smích). Dospělého člověka asi nikdo nepředělá, ale na co klademe velký důraz, je výchova

SLOVO ODBORNÍKA

Ivo Černý
ředitel Správy silnic Olomouckého kraje

Správa silnic Olomouckého kraje jako majetkový správce silnic II. a III. tříd zabezpečuje v rámci Olomouckého kraje správu a údržbu cca 3 110 km silnic, z toho je 937 km silnic II. třídy a 2 173 km silnic III. třídy. Postupně se nám daří navyšovat počty úseků opravených silnic. Zatímco v roce 2023 jsme zabezpečili opravu 40 km, v roce 2024 to už bylo 71,5 km, v loňském roce skoro 83 km a v letošním roce se blížíme ke 100 km (98,157 km).

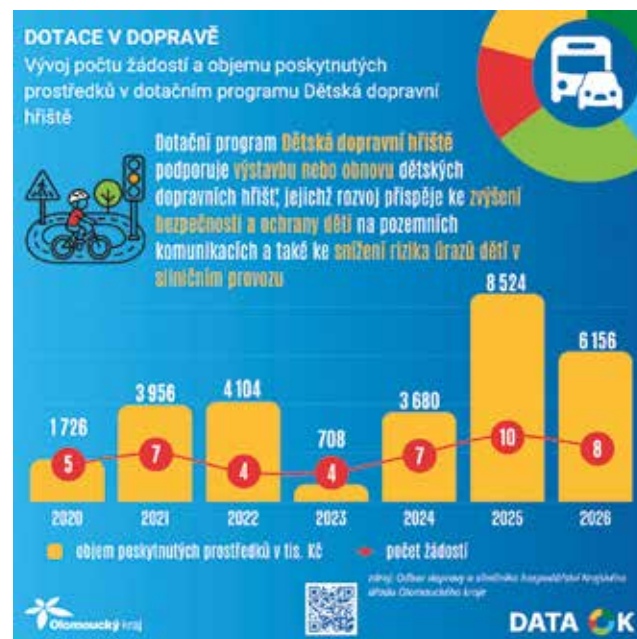
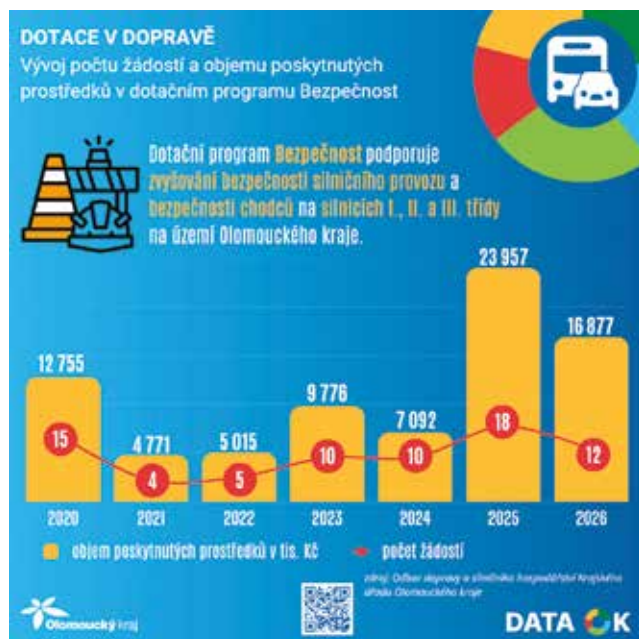
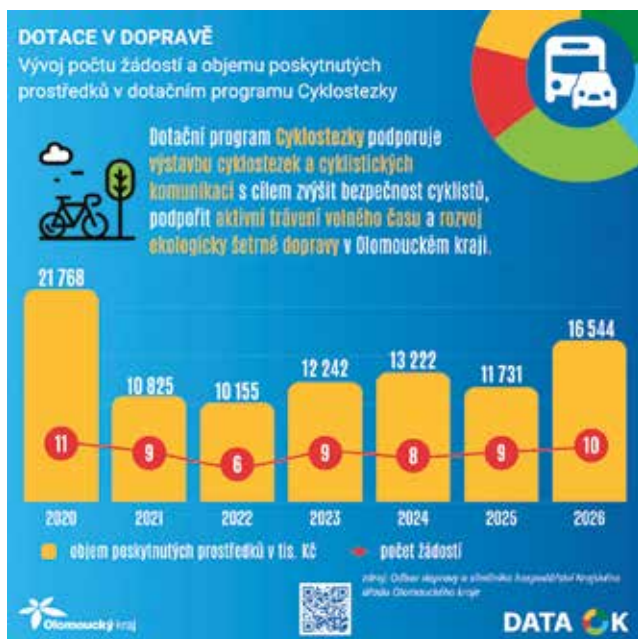
V současnosti se opravy silnic týkají zejména Jesenicka, které zasáhla v září 2024 ničivá povodeň. Opravy po povodních jsou spolufinancovány z dotačního programu Ministerstva pro místní rozvoj Živel 1 a potrvají do roku 2033. V ostatních částech kraje probíhají také stavební úpravy silnic.

Jednotlivé silnice jsou zařazovány do plánů oprav (na aktuální rok, střednědobých nebo dlouhodobých) dle jejich stavebně-technického stavu a zároveň dopravního významu.

Naše organizace nemá dostatek finančních prostředků na to, aby bylo možné provést opravy všech silnic najednou. Na všech silnicích na území Olomouckého kraje však provádíme pravidelnou běžnou údržbu vlastními pracovníky tak, aby byly zachovány podmínky bezpečnosti silničního provozu dle platné legislativy.

ale ještě víc bych si přál, aby se k sobě lidé na cestách chovali ohleduplně a slušně. Myslím, že by pak spousta problémů nebyla.

Jaroslav Kropáč

MobilOK přináší uživatelům nové funkce

Uživatelé aplikace MobilOK a e-shopu IDSOK mohou od 1. října využívat několik nových funkcí, které reagují na jejich požadavky a praktické zkušenosti s používáním elektronických jízdenek.

Nově lze v aplikaci rozlišit mezi smazáním celého uživatelského účtu a smazáním konkrétního nosiče. Úprava má zabránit nechtěnému odstranění všech nosičů z jednoho mobilního telefonu. Praktickou novinkou je také možnost přidat si ke každé jízdence vlastní poznámku a stejnou jízdenku později znovu zakoupit.

Snazší je také kontrola zón, které jízdenka pokrývá. Uživatel si může zóny zobrazit přímo na mapě a ověřit, zda odpovídají celé plánované trase. V e-shopu IDSOK je nově k dispozici interaktivní mapa, pomocí které lze zóny při nákupu jízdenky jednoduše vybrat kliknutím. Nadále přitom zůstává možnost zadat zóny klasicky ze seznamu, který je umístěn ve spodní části obrazovky.

Významnou novinkou je také možnost přerušit platnost časové jízdenky na sedm a více dnů, a to na libovolně dlouhou dobu. Cestující tak například při nemoci nebo dovolené nemusí přijít o část předplacené jízdenky, ani ji vracet a následně kupovat novou. K přerušení platnosti dojde od následujícího dne. Jakmile bude chtít uživatel jízdenku znovu využívat, zvolí možnost její aktivace a od následujícího dne bude opět platná. Celá transakce je zpoplatněna částkou 10 korun, přičemž platba probíhá při přerušení platnosti jízdenky prostřednictvím platební brány.

red

Upír Adrian zafungoval na výbornou. Má už stovku „obětí“

Dárci z řad studentů se aktivně zapojují do kampaně Tvůrci zítřka – Tomorrow Makers.

Foto | Olomoucký kraj

Zhruba stovka dárců krve, z toho padesát prvodárců – to jsou výsledky prvního měsíce krajské kampaně Tvůrci zítřka – Tomorrow Makers. Hejtmanství jejím prostřednictvím motivuje mladé lidi k dárcovství krve. Maskoty projektu jsou upír Adrian a jeho lidská spolekyně Kira. Organizace, jejíž studenti a zaměstnanci budou v darování nejúspěšnější, získá od kraje odměnu ve výši půl milionu korun. O jejím využití rozhodne společně se studenty také vedení školy. „Na prvním místě bych chtěl všem, kteří krev darovali, moc

poděkovat. Téměř stovka dárců je obrovský úspěch a ve výsledku to znamená, že studenti krajských škol už teď pomohli spoustě lidí,“ uvedl Ladislav Okleštěk, hejtmán Olomouckého kraje.

Hejtmanství spustilo kampaň ve spolupráci s Českým červeným křížem na počátku září. Zaměřuje se na školy, které zřizuje Olomoucký kraj – prakticky jde o naprostou většinu středních škol a gymnázií v regionu. Projekt přitom necílí jen na samotné učně a studenty, ale také na učitele

i nepedagogické pracovníky. Aktuálně má nejvíce dárců uničovské gymnázium, obchodní akademie v Prostějově a průmyslovka v Šumperku.

„Počet dárců se přepočítává na celkový počet studentů 18+ a úvazky zaměstnanců dané školy, aby bylo srovnání fér a menší zařízení nebyla v nevýhodě. Kampaň potrvá až do konce ledna, poté ji kraj vyhodnotí a rozhodne, jak budeme pokračovat,“ dodal Vladimír Lichnovský, krajský náměstek pro oblast zdravotnictví.

Jaroslav Kropáč

MobilOK

aplikace pro snazší cestování v IDSOK

Nyní s novými funkcemi:

- ✓ **Přerušení časové jízdenky**
1x za dobu její platnosti
- ✓ **Zobrazení zakoupených zón**
na mapě
- ✓ **Rozlišení jízdenek**
podle vlastní poznámky
- ✓ **Možnost smazání**
nevyužívaného nosiče jízdného

Více informací:

WWW.IDSOK.CZ

Postoj Olomouckého kraje k vládou vymezeným akceleračním oblastem

Dne 27. července byla schválena a 25. srpna nabyla účinnosti Změna č. 2 Územního rozvojového plánu České republiky (ZM2 ÚRP), která na území České republiky vymezila akcelerační oblasti pro obnovitelné zdroje energie celostátního významu pro rozvoj výroby energie z větrné energie a energie slunečního záření.

Původně bylo na území Olomouckého kraje navrženo 8 akceleračních oblastí pro využití větrné energie a 4 akcelerační oblasti pro využití sluneční energie. Konečná podoba se oproti projednávanému návrhu na území Olomouckého kraje částečně zmírnila, když nakonec bylo schváleno 6 akceleračních oblastí pro využití větrné energie, kdy 2 oblasti – AOV98 a AOV103 – byly z dokumentace vypuštěny a oblast AOV101 byla částečně redukována ve své severozápadní části, a to o aktivní zónu záplavového území. Naopak všechny 4 navrhované akcelerační oblasti pro využití sluneční energie byly v ÚRP zachovány.

V současné době Olomoucký kraj oslovil obce, na jejichž území ZM2 ÚRP vymezila akcelerační oblasti, zda budou podávat návrh (žalobu) na zrušení části ZM2 ÚRP, příp. zda mají zájem o koordinaci dalšího postupu s Olomouckým krajem. S ohledem na obdržené informace bude Olomoucký kraj zvažovat další postup. Nicméně Rada Olomouckého kraje již nyní připravuje podání podnětu na změnu územního rozvojového plánu, konkrétně na vypuštění nebo úpravu akceleračních oblastí vymezených na území Olomouckého kraje.

Pokud jde o vztah krajské a nadřazené územně plánovací dokumentace, uvedení Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje (ZÚR OK) do souladu s ÚRP bude řešeno v rámci nejbližší individuální změny ZÚR OK. Konkrétní harmonogram jejího pořízení zatím ale není stanoven.

red

ZAJÍMAVÁ MÍSTA | PŘÍRODNÍ PAMÁTKA U ŽLÍBKU – NALAŽTE SI PODZIM DO MODROFIALOVA SE VZÁCNÝMI HOŘEČKY

Zveme Vás do přírodní památky U žlíbku, která leží cca 1,5 kilometru JZ od Protivanova. Zdejší luční porosty s výskytem hořečku mnohotvarého českého jsou chráněny již 24 let. Unikátnost lokality dokládá její zařazení do Soustavy chráněných území Natura 2000.

Početnost lokalit s tímto druhem hořečku se v ČR v průběhu minulého století dramaticky snížila z historicky známých 650 na dnešních 41 lokalit. Rostliny z čeledi hořcovitých jsou vzácné i celoevropsky. Ne náhodou vyhlásil Český svaz ochránců

přírody rok 2026 Rokem hořců a hořečků.

Co je tu výjimečného?

Památku tvoří svažité louka, na níž je možné vzácně spatřit modrofialové květy hořečku mnohotvarého českého. Ten se vyskytuje jen v ČR s drobným přesahem do bavorské části Šumavy a přilehlého Rakouska. O louku v památce je Krajským úřadem Olomouckého kraje každoročně pečováno dvojím sečením ve vhodnou dobu, úklidem posečené trávy mimo památku a výhrabem mechů

a stařiny pro umožnění lepšího uchycení semen hořečků. Díky této péči se zde kriticky ohrožený hořeček stále vyskytuje, i když početnost rostlin meziročně kolísá. Hořeček mnohotvarý český je poměrně statná, až 40 cm vysoká, od báze větvená dvouletá bylina, která vyniká množstvím modrofialových květů.

Jak pomáháme hořečkům, aby se jim dařilo lépe?

Pro tři druhy hořečků, včetně mnohotvarého českého, zajišťuje AOPK ČR od roku 2011 záchranný program, který zahrnuje jak

přímou péči (management) na lokalitách jejich výskytu, tak i pěstování v Botanické zahradě hl. města Prahy. V loňském roce proběhl v PP U žlíbku sběr semen pro posílení slabých populací v přírodě.

Děkujeme, že s námi obdivujete a chráníte výjimečná místa.

Martina Huběnková, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Hořeček mnohotvarý český – *Gentianella praecox bohemica*. Foto | Josef Komárek

Vladimír Schovánek přežil zásah na Dukle

Volyňský Čech Vladimír Schovánek se v jednadvaceti letech dobrovolně přihlásil do československé armády. Jako velitel tanku bojoval na Dukle, kde utrpěl těžké zranění. Po válce se usadil v Libině.

Dětství mezi dvěma okupacemi

Vladimír Schovánek se narodil 7. února 1923 v Podlískách na Volyni. Jeho rodiče Josef a Olga hospodařili na více než osmnácti hektarech půdy. V převážně české obci žili také Ukrajinci, Poláci, jeden Němec a židovská rodina Kaštanových.

Po obsazení východní části Polska Sovětským svazem začala kolektivizace. Samostatně

hospodáře, kteří odmítali vstoupit do kolchozu, zatěžovaly vysoké daně. Schovánkův otec musel prodat téměř všechny dobytek, aby požadovanou částku zaplatil.

Po německém útoku na Sovětský svaz se moc znovu změnila. Němci zavírali školy a Vladimírův ročník určili k nucenému nasazení. Rodičům se podařilo doložit, že syna potřebují při práci na hospodářství, a před odjezdem do

Německa ho uchránili. Ani doma však nebylo bezpečno. Ve dne území ovládali Němci, v noci přicházeli banderovci a krajem procházely další ozbrojené skupiny. „V noci přišli za starostou: ‚Dneska dáš jedno prase!‘ A starosta už honem musel dodat jedno prase,“ vzpomínal Schovánek.

Velitelem tanku v jednadvaceti letech

Na jaře 1944 dorazila na Volyň sovětská armáda společně s československými jednotkami vedenými Ludvíkem Svobodou. Z Podlísk se přihlásilo přibližně dvacet mužů. Mezi dobrovolníky byl i jednadvacetiletý Vladimír.

Dne 20. března 1944 byl v Rovně přidělen k tankovému pluku. Absolvoval kurz velitele tanku, dostal lehký tank T-70 a sloužil ve štábní rotě určené k plnění zvláštních úkolů. S jednotkou postupoval přes Bukovinu, Besarábii a Halič až ke Karpatům.

Do bojů na Dukle byl nasazen v září 1944. Nejprve odvážel z bojiště poškozené tanky. Dne 30. září dostal za úkol dopravit rotmistra, který měl převzít velení za padlého vojáka a předat rozkazy. Schovánkův tank však najel na protitankovou minu. Výbuch poškodil pravý pás a posádka musela pod kulometnou palbou stroj opustit.

„Hoši, já už jsem hotovej“

Schovánek se ukryl v zákopu pro bojová vozidla. Přidalo se k němu několik vojáků průzkumného oddílu. Náhle přišel zásah.

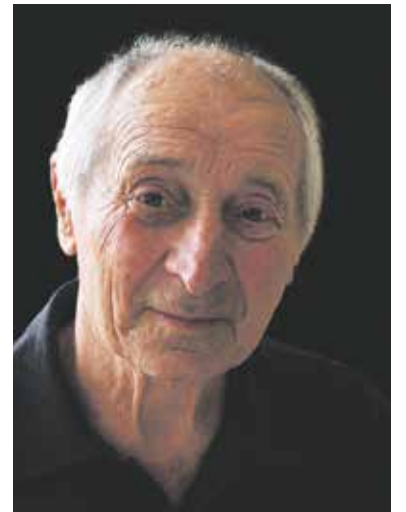
„Jak oni tam fajčili, najednou přišla rána. Spadl jsem, otočil se a povídám: ‚Hoši, já už jsem hotovej.‘ Podíval jsem se a ten jeden už byl mrtvej,“ vyprávěl.

Střepiny mu poranily pravou paži a hrudník, přesešly lopatku a čtvrté žebro a zasáhly plíce. Když nabył vědomí, zůstali v zákopu dva mrtví. Přes bolest

Vladimír Schovánek jako tankista.

Foto | Paměť národa

Vladimír Schovánek, 2009.

Foto | Paměť národa

a horečku se zvedl, přešel plot a doběhl k československému tanku.

„Slyšel jsem, že volá: ‚Velitel lehkého tanku je těžce raněn. Co s ním?‘ To si pamatuju do dneška,“ vzpomínal.

Z bojiště jej odvážel poškozený tank, kterému fungovala pouze zpátečka. Následovala cesta přes obvažiště a další provizorní stanoviště. Teprve večer se dostal do polní nemocnice v Suchdole, kde po celém dni dostal hrnek teplého čaje. O půlnoci jej operovali a vyňali mu mimo jiné osm centimetrů dlouhou střepinu.

Z Volyně do Libiny

Léčení trvalo šest měsíců a deset dní. Kvůli následkům zranění se Schovánek už ke svému útvaru nevrátil. Sloužil ještě v Kroměříži, jako velitel stráže ve vojenských skladech v Olomouci a později v Žatci. Armádu opustil v hodnosti desátníka.

V únoru 1946 získal hospodářství v tehdejší Německé Libině, dnešní Horní Libině. O rok později za ním přijela rodina a oženil se s Marií Špatinovou. Po založení místního JZD

pracoval jako skladník, skupinař i v dílně. Do KSČ nikdy nevstoupil. Zemřel 3. října 2017 ve věku 94 let.

Svědectví Vladimíra Schovánka bylo zaznamenáno za podpory Olomouckého kraje a je dostupné v databázi Paměti národa. Osudy dalších válečných hrdinů a veteránů připomene Paměť národa Střední Morava při příležitosti Dnů vojenské historie a Dne válečných veteránů.

Přímé citace Vladimíra Schovánka byly pro potřeby tisku místy kráceny, jejich význam zůstal zachován.

Hana Langová, Vít Lucuk

Paměť národa Střední Morava

Prameny a literatura

• Paměť národa: Vladimír Schovánek (1923–2017):

Když přežijeme, nikdy se nevrátíme, i kdybychom měli v Československu zametat silnice.

Dostupné na: <https://www.pametnaroda.cz/cs/schovane-vladimir-1923>

• Vojenský historický ústav Praha: Boje na Dukle, září a říjen 1944. Dostupné na: <https://www.vhu.cz/exhibit/boje-na-dukle-zari-a-rijen-1944/>

• Ministerstvo obrany České republiky: Uplynulo 80 let od Karpatsko-dukelské operace. Dne 6. října 1944 československé jednotky poprvé překročily hranice Československa. Dostupné na: <https://mocr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/uplynulo-80-let-od-karpatsko-dukelske-operace--6--rijna-1944-cs>

Na Volyň přišli na pozvání cara | Češi začali přicházet na Volyň ve větším počtu od roku 1868. Do carského Ruska je lákala nabídka levné půdy a dalších výhod, kterou podporoval car Alexandr II. Někteří založili nové vesnice, jiní se usadili v již existujících sídlech. Získaná půda často nebyla obdělána. Osadníci museli mýtit lesy, upravovat pozemky, stavět domy a zakládat hospodářství prakticky od počátku. Postupně vybudovali prosperující statky, školy, spolky i kostely a uchovávali si český jazyk a kulturu. Ve 20. století však jejich životy opakovaně zasáhly války a změny režimů: polská správa, sovětská okupace a kolektivizace, nacistický teror i násilí ozbrojených skupin. Za druhé světové války vstoupily tisíce volyňských Čechů do československého armádního sboru. Po válce se většina z nich přestěhovala do Československa.

Peklo v Karpatech | Karpatsko-dukelská operace začala 8. září 1944. Sovětská a československá vojska měla překročit Karpaty, proniknout na Slovensko a pomoci Slovenskému národnímu povstání. Původně rychle plánovaný postup se však změnil v téměř dvouměsíční boj proti dobře připravené německé obraně. Vojáci postupovali úzkými údolími, přes zaminované cesty a kopce pokryté zákopy. Pohyb techniky komplikovalo bahno, déšť a později také chlad. Němečtí obránci měli výhodné postavení a útočící jednotky se často dostávaly pod palbu dříve, než protivníka vůbec spatřily. Přesné údaje se podle způsobu výpočtu liší. Vojenský historický ústav uvádí přibližně 85 tisíc padlých, raněných a nezvěstných na sovětské straně. Moderní odhady hovoří asi o deseti tisících padlých sovětských vojácích. První československý armádní sbor přišel do konce listopadu 1944 o 1 046 padlých, 4 328 raněných a 956 nezvěstných – celkem o 38 procent původního stavu. Německé ztráty zahrnující padlé, raněné a nezvěstné dosahovaly podle Vojenského historického ústavu přibližně 52 tisíc mužů.

Paměť národa stále hledá nové pamětníky! Pokud víte o někom, kdo zajímavým způsobem prožil dějiny 20. století, kontaktujte nás na: jitka.andrysova@postbellum.cz, 777 763 388

OKÉNKO STAROSTY

Od Richardovy vily k obci, která nachází impulsy nejen pro život místních obyvatel

Obec Rejchartice (vzdálená 8 kilometrů od Šumperka) má dnes necelé dvě stovky obyvatel. Přesto v její historii najdeme středověké kolonisty, rozličné řemeslníky, německé obyvatelstvo (na konci 30. let 20. století bylo v obci přes 500 obyvatel), poválečný odsun, zánik školy, přičlenění obce k Rapotínu a následně k Šumperku i dnešní snahu vracet život vesnici, která je od roku 1990 opět samostatná.

Název Rejchartice je spojen se jménem Richard a v obecních materiálech se uvádí latinské Riccardi villa. Svědkem všech důležitých historických okamžiků obce byl kostel svatého Michaela, který dostal poté, co původně gotický kostel zničil požár, jedinečný barokní půdorys.

Už v 19. století byly Rejchartice a jejich okolí oblíbeným turistickým cílem. Hostinec U matky Leny, nacházející se v osadě Osíkov (v té době části Rejchartic), byl oblíbeným výletním cílem šumperských měšťanů a místním kronikářem proto přirovnáván k tomu, čím je Svatý Mořic pro Švýcary. V té době bylo možné ve vesnici potkat kováře, koláře, brusiče skla, tkalce, pekaře, řezníka, obuvníka, stoláře.

Dramatický osud Rejchartic ve 20. století je spojen se životem nejslavnějšího místního rodáka, hudebního skladatele, překladatele a držitele Zlatého štítu vydavatelství Pantón Adolfa

Langera (1910–1986), ale také s nejistotami spojenými se střídáním přicházejících osídlenců po skončení 2. světové války, se zánikem školy a následně se ztrátou samostatnosti obce. Rok 1990 však přinesl obci šanci samostatně investovat a hledat možnosti, jak za spolupráce krajských a státních institucí i Evropských strukturálních fondů rozvíjet občanskou vybavenost i komunikační propojení s Šumperkem i Jeseníkem.

Dnes se můžete do Rejchartic dostat po nové krajské silnici od Rapotína (realizováno v r. 2025) a najdete zde mj. Andělárrium s tematickou naučnou stezkou nebo projedete obcí a po stoupání směrem ke Kopřivně odbočíte k místu se silným geniem loci – k dnes již zaniklé obci Štolnava (Prameny). Oběti první světové války vám připomene revitalizovaný památník obětem z řad tehdejších místních občanů.

Dnešní obyvatelé Rejchartic mají v průběhu roku možnost se setkávat v obecním domě při pravidelných pingpongových podvečerech, při posezení seniorů, na svatomichaelské pouti, při oslavách Mezinárodního dne žen, s dětmi pak mohou prožít dětský den či mikulášskou nadílku, zajít

si do knihovny či do hostince. Od letošního podzimu se sportovní aktivity budou realizovat na nově postaveném multifunkčním sportovním hřišti.

A jaké plány má obec v nejbližších letech? Pro bezpečnější život v obci je třeba věnovat se opravě místních mostů a komunikací, pro mladé rodiny pak připravit infrastrukturu pro novou bytovou výstavbu. Velkou výzvou je vybudování retenční nádrže pro zadržení vody v krajině. Děti jistě potěší výstavba dětského hřiště, které se stane součástí větší rekonstrukce prostor za obecním domem, včetně vybudování výťahu do prvního patra obecního domu, který usnadní přístup do veřejných a správních prostor.

Až se ocitnete na naší krásně opravené silnici a zavítáte do centra obce, jistě oceníte nejen krásu krajiny, ale i kroky vedení, které vedou k příjemnějšímu životu občanů obce i jejich návštěvníků.

Které novinky v oblasti dopravy pro následující období připravujete?

Jaroslav Homola
provozní ředitel Arriva autobusy a.s.

V Olomouckém kraji zajišťujeme linky příměstské dopravy a linky MHD v řadě regionů. Rovněž provozujeme linku Arriva Express na trase Olomouc – Brno. Na ni nasazujeme komfortní autobusy bez konvenčních zpětných zrcátek, což jsou jedny z mála takto moderních vozů v republice. Vozíme také zaměstnance některých firem v kraji, školáky na výlety a pravidelně třeba také děti z jesenické léčebny na speleoterapii. V Olomouci zajišťujeme přepravu pro zákazníky obchodního centra Olympia. Ve spolupráci s vedením OC připravujeme obměnu polepu vozidel na této lince s novým motivem, která by měla být lákavou změnou pro zákazníky. Každý den v roce usedá za volant velké množství řidiček a řidičů, aby cestující dovezli tam, kam potřebují. Proto pravidelně obnovujeme vozový park, abychom splnili nejen požadavky objednavatelů, ale nabídli cestujícím komfortní jízdu, což je u nás ta nejdůležitější novinka.

Hana Motyková
obchodní manažerka Českých drah, Olomouc

V následujícím jízdním řádu připravujeme několik změn, které cestujícím v kraji přinesou více možností cestování. Posílíme mezikrajské spojení mezi Olomoucí, Přerovem a Otrokovicemi, a to novými večerními spoji v pátek. Více spojů nabídneme také o víkendech na trati z Olomouce směrem na Hrubou Vodu. Modernější soupravy nasadíme na spěšné vlaky mezi Zábřehem a Jeseníkem, nabídnou například Wi-Fi, zásuvky a u vybraných vozů také klimatizaci. Postupně se také vrátí vlaky v celé trase Olomouc – Přerov – Hranice na Moravě – Vsetín. Naším cílem je, aby cestování vlakem bylo stále pohodlnější a atraktivnější.

Vytrídili jsme víc odpadu, než váží průměrný Čech

Šumperk, Velký Týnec, Majetín a Řídeč vyhrály další ročník soutěže O keramickou popelnici. Ta hodnotí obce a města podle toho, kdo a jak třídí. Ocenění si ti nejlepší převzali 17. září v olomouckém Červeném kostele. Každý obyvatel kraje přitom průměrně odevzdal 94 kilogramů tříděného odpadu.

„Bez spolupráce s obcemi by naše práce na zdokonalování systému odpadového hospodářství nedávala smysl. Ve statistikách dlouhodobě figuruje náš kraj v rámci republiky na předních příčkách. Za to patří poděkování všem obyvatelům, kteří třídí, zejména pak lidem z oceněných měst a obcí,“ řekla Irena Blažková, náměstkyně hejtmana Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí, odpadů a zemědělství. Šumperk a Velký Týnec si díky obhajobě vítězství zajistily vstup do Síně slávy odpadového hospodářství Olomouckého kraje,

Majetín se do ní jako první obec v historii soutěže vrací podruhé. Do soutěže, kterou pořádá společnost EKO-KOM ve spolupráci s Olomouckým krajem, se zapojilo 399 obcí a měst. Součástí setkání bylo také vyhlášení výsledků soutěže O keramické sluchátko, která oceňuje třídění elektroodpadu. Nejlépe si vedli obyvatelé Bohuňovic, Brodku u Přerova, Konice, Olomouce, Skřípova a Šternberka. V roce 2025 lidé v kraji vytrídili 2 674,2 tun elektroodpadu, tedy průměrně 4,24 kilogramu na obyvatele.

Vyhlášeny byly rovněž výsledky soutěže O Elektrooskara, kterou už podvanácté uspořádal kolektivní systém ELEKTROWIN s podporou Olomouckého kraje. V roce 2025 se v regionu sebralo 8 203 tun vysloužilých elektrospotřebičů, což odpovídá 12,99 kilogramu na obyvatele. Vítězi podle velikosti obce se staly Brodek u Přerova, Konice a Šternberk. red

Dvakrát zlato pro Bludov. Mladí hasiči slavili světový úspěch, medailemi se pochlubili i hejtmanovi

Na hejtmanství přijeli mladí hasiči z SDH Bludov, aby se pochlubili svým mimořádným úspěchem z domácího mistrovství světa v Šumperku. Družstva z Bludova tam zazářila a vybojovala hned dvě první místa – zvítězit se podařilo smíšeným týmům v kategorii dívek i chlapců.

„Takový úspěch je opravdu skvělou vizitkou nejen samotných mladých hasičů, ale také jejich trenérů, vedoucích a všech, kteří se jim dlouhodobě věnují. Dvě zlatá umístění z mistrovství světa jsou fantastickým výsledkem a jsem rád, že právě mladí lidé z našeho regionu ukázali, co v nich je. Moc jim blahopřeji a děkuji za skvělou reprezentaci Olomouckého kraje,“ uvedl hejtmán Ladislav Okleštěk.

Dvacátý pátý ročník mistrovství světa mladých hasičů v klasických disciplínách CTIF se na Tyršově stadionu v Šumperku uskutečnil v polovině července. Svůj um, sebranost a spolupráci zde předvedlo takřka osm stovek

Dvě zlata získali mladí hasiči z Bludova na letním mistrovství světa v Šumperku. Foto | Olomoucký kraj

mladých hasičů z 23 přihlášených zemí převážně z Evropy. Našli se také zástupci z Asie, konkrétně z Japonska.

„Olomoucký kraj dobrovolné hasiče každý rok významně podporuje. Na akce spolků, kam patří právě i soutěže v požárním sportu, letos vyčlenil 2 miliony korun. Dotace na jejich celoroční činnost jsme dokonce ještě navýšili. Další krajské peníze pravidelně míří k zásahovým jednotkám obcí – například na pořízení nebo opravy jejich vybavení a nákup nových

dopravních prostředků,“ řekla náměstkyně hejtmana Monika Hryzobilová.

O medaile bojovalo v Šumperku pět desítek reprezentačních výprav v požárním útoku a štafetě CTIF. Českou republiku reprezentovala družstva z SDH Pískové Lhoty, Chlumce nad Cidlinou a právě Bludova. Pro Bludov i celý Olomoucký kraj šlo o mimořádný sportovní úspěch a zároveň důkaz, že poctivá práce s mladými hasiči přináší výsledky i na mezinárodní úrovni. red

Svět kostek slaví v Olomouci deset let. Nabídne obří modely

Mezinárodní výstava modelů a stavebnic Svět kostek letos slaví v Olomouci desáté výročí. O víkendu 31. října a 1. listopadu nabídne Výstaviště Flora Olomouc stovky unikátních staveb a modelů, které do města přivezou stavitelé z Česka, Slovenska, Nizozemska, Polska, Rakouska a Maďarska. „Deset let Světa kostek v Olomouci pro nás znamená obrovskou radost. Každý rok můžeme přivítat nové obdivovatele a stavitele a ukázat jim svět tvořivosti a kreativity,“ říká manažerka projektu Lenka Weiserová. Největším lákadlem bude 3,5 metru vysoká pevnost Minas Tirith z trilogie Pán prstenů, doplněná bitvou na Pelennorských polích a bitvou o Helmův žleb, vytvořenou ze 75 tisíc kostek a 1 350 figurek. K vidění bude také pětmetrová ZOO Jasmin s téměř 600 figurkami zvířat, obří kolejiště s vlaky a nádražím, pohyblivé a svítící pouťové atrakce nebo největší GBC kuličkodráha z Nizozemska. Pozornost upoutá také 4,7 metru vysoký prstencový jeřáb BMS HCR-3000, složený z více než 15 tisíc dílků.

Unikátní modely a stavby jsou lákadlem Světa kostek, který se uskuteční na přelomu října a listopadu. Foto | archiv Výstaviště Flora Olomouc

Výstava nabídne také modely ze Star Wars a Jurského světa, hradů, kostelů, středověké stavby, letadla, rakety, tanky nebo závodní auta. Návštěvníci si budou moci sami vyzkoušet dálkově řízené modely a pro děti bude připravena velká herní zóna s kostkami a dalším programem. Součástí akce budou také prodejní stánky se stavebnicemi, figurkami, jednotlivými dílky a dalšími doplňky. Výhodnější online vstupenky jsou již v předprodeji. Více informací je na www.svet-kostek.cz a www.flora-ol.cz. red

Sociální podnikání v kraji dostává nový impulz

Sociální podnikání v Olomouckém kraji stále více dokazuje, že podnikání může být nejen ekonomicky úspěšné, ale také společensky prospěšné. Sociální podniky dávají pracovní příležitosti lidem, kteří se na trhu práce potýkají s různými překážkami, a zároveň přispívají k rozvoji místních komunit a posilování sociální soudržnosti.

Důležitý krok v podpoře sociálního podnikání představuje projekt InSPIRO, ke kterému se Olomoucký kraj připojil podpisem memoranda o spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, Univerzitou Palackého v Olomouci a Spolkem Ability, z.s. Projekt navazuje na úspěšně realizovaný projekt RESP a jeho cílem je dále rozvíjet sociální podnikání v České republice a podporovat uplatňování nové legislativy v této oblasti.

„Sociální podnikání pomáhá lidem se znevýhodněním najít uplatnění na trhu práce a současně posiluje rozvoj místních komunit. Jsem rád, že se Olomoucký kraj může podílet na projektu, který bude rozvoj sociální ekonomiky v našem regionu

K podpisu memoranda o spolupráci došlo na půdě Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Foto | Olomoucký kraj

dále podporovat,“ uvedl náměstek hejtmana Olomouckého kraje Pavel Jelínek.

Olomoucký kraj podporuje sociální podnikání dlouhodobě. Také proto letos vydal již druhé vydání brožury Sociální podniky Olomouckého kraje, která představuje 24 ověřených sociálních podniků působících napříč regionem. Publikace nabízí inspirativní příklady organizací, které propojují podnikatelskou činnost se zaměstnáváním osob se znevýhodněním a pozitivním dopadem na své okolí. Brožura je dostupná

na webových stránkách Olomouckého kraje: olkraj.cz/podnikani-inovace-a-zamestnanost/socialni-podnikani.

Významnou součástí podpory sociální ekonomiky je také sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe. V letošním roce se uskutečnil již 4. ročník konference sociálního podnikání „Synergie 2026 – spolupráce veřejné správy a sociálních podniků Olomouckého kraje“, který proběhl 7. října 2026 a propojil zástupce sociálních podniků, veřejné správy i dalších organizací. Radek Dosoudil

Lidé se srdcem na dlani převzali krajská ocenění. Přišly desítky návrhů

Hejtmanství ocenilo výrazné osobnosti v sociální oblasti. V úterý 29. září byly předány Ceny Olomouckého kraje pro lidi se srdcem na dlani za rok 2025. Získali je zástupci organizací, kteří významně přispěli k rozvoji sociální oblasti, pomáhali druhým nebo o ně pečovali. Letos bylo doručeno více než sedm desítek nominací.

„Všem nominovaným děkuji za jejich práci, pomoc a lidský přístup. Sociální služby i péče o druhé nejsou jen zaměstnáním, ale často také posláním, které vyžaduje empatii, solidaritu a ochotu věnovat svůj čas a energii druhým. Jsem rád, že mezi oceněnými jsou nejen profesionálové, ale také lidé, kteří pomáhají jako neformální pečující, filantropové nebo dobrovolně a bez nároku na odměnu,“ řekl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Ceny byly předány v devíti kategoriích, kam patří například poskytovatel sociální služby, pracovníci přímé péče, sociální pracovníci, veřejná správa, filantrop nebo neformální pečující. Samostatně byla předána také Cena Milana Langera a Cena veřejnosti, v níž se zapojili přímo

Ceny pro lidi se srdcem na dlani pořádá Olomoucký kraj, aby ocenil osobnosti ze sociální sféry. Každoročně dorazí desítky nominací. Foto | Olomoucký kraj

lidé hlasováním na webových stránkách cenykraje.cz. Celkem svým favoritům rozdělili více než dva a půl tisíce hlasů, nejvíce z nich získala Michaela Drozdová. Ta v roce 2011 založila spolek Pro dotyk, kde se soustředí na děti i dospělé se zdravotním znevýhodněním. Prostřednictvím hiporehabilitace, zooterapeutického kroužku a parajezdeckví pomáhá zlepšovat fyzický i psychický zdravotní stav klientů. V kategorii inovace se letos ocenění neudělovalo, protože jediná

přijatá nominace neodpovídala zaměření kategorie.

„Každý člověk, který se věnuje sociální oblasti, přináší do systému něco, co se nedá vyjádřit pouze čísly. Za každou službou, péčí nebo pomocí konkrétnímu člověku stojí lidský přístup a nasazení. Právě proto jsme chtěli těmto lidem veřejně poděkovat a jejich práci zviditelnit,“ uvedl Martin Škurek, náměstek hejmana pro oblast sociálních věcí a záležitosti seniorů.

Lenka Kovaříková

Z potřeby rodin vznikla nová komunitní služba: denní stacionář

Když bylo Valentýně třináct let, stala se jednou z prvních klientek odlehčovací služby organizace Zet-My. Kvůli poruše autistického spektra, mentálnímu postižení a chování náročnému na péči potřebuje navazující péči i po ukončení školní docházky. Nedávno s Vájou v této olomoucké organizaci oslavili její osmnácté narozeniny, tentokrát už v nově otevřeném Denním stacionáři ZET.

Za těch pět let se změnilo mnohé. Vája vyrostla a ušla velký kus cesty, její potřebná vysoká míra podpory ale přetrvává. Ukončila povinnou školní docházku a stejně jako mnoho dalších mladých lidí s kombinovaným zdravotním postižením vstoupila do období, kdy rodiny často narážejí na otázku: Co bude dál?

zkušenosti a postupně pojmenovávali, co by v Olomouckém kraji potřebovali vybudovat. Z této spolupráce později vznikl spolek neformálně pečujících rodičů Most k péči, který začal téma navazující podpory pro děti žijící v rodinách, nejen po ukončení školní docházky, systematicky otevírat na půdě odpovědných orgánů. Cílem spolku je prosazovat a podporovat vznik dostupných sociálních služeb pro děti a mladé dospělé s kombinovaným postižením, poruchou autistického spektra a pro jedince s chováním náročným na péči.

Denní stacionář pomáhá najít po škole nový režim dne

Výsledkem několikaleté spolupráce rodičů, organizace Zet-My,

Zkušenost této rodiny přitom není ojedinělá. Právě děti a mladí dospělí s vysokou mírou potřebné podpory a chováním náročným na péči často narážejí na to, že běžně stávající sociální služby nedokáží naplnit jejich individuální potřeby. Naďa Škrabalová, ředitelka organizace Zet-My, která v Olomouci poskytuje odlehčovací službu pečujícím rodinám, k tomu dodává: „Pro většinu dětí s postižením, které nemají problém trávit čas v kolektivu s dalšími dětmi, jsou služby běžného stacionáře dostupné. Ale jsou tu i děti jako Vája, které potřebují bezpečné, předvídatelné a respektující prostředí, ve kterém je podpora i denní program flexibilně přizpůsoben aktuálnímu stavu klienta, jeho potřebám, možnostem, tempu a preferencím.“

Pro Vāju to znamená, že po škole nemusí zůstat doma. Může dál každý den docházet na místo, kde má své aktivity, své známé prostředí, lidi, kteří ji podporují, a prostor rozvíjet to, co sama zvládne. „Vždycky jí dlouho trvá, než si na něco zvykne. Zet-My byla naše obrovská záchrana. Naše širší rodina se nezapojuje, nemáme tak nikoho, kdo by nás vystřídal,“ říká maminka, paní Žaroská, která by jinak bez navazující služby po splnění školní docházky neměla žádnou další podporu.

Rodiče, kteří podobnou situaci sami prožívali, začali společně s organizací Zet-My hledat odpověď. Díky programu Akcelérátor osamostatňování I. nadačního fondu Abakus navštěvovali služby v jiných regionech, sbírali

nadačního fondu Abakus a Olomouckého kraje je nová komunitní služba Denní stacionář ZET určená právě pro mladé dospělé s těmito specifickými potřebami. „Velmi si vážíme toho, že máme možnost sdílet zkušenosti pečujících rodin přímo se zástupci kraje i poskytovateli sociálních služeb. Jen díky otevřenému dialogu a hledání společných řešení můžeme postupně zvyšovat dostupnost i kvalitu služeb pro lidi s vysokou mírou potřebné podpory a chováním náročným na péči v Olomouckém kraji,“ říká spoluzakladatelka spolku Most k péči Dagmar Kozáková, která je sama maminkou mladé dívky s postižením.

Příběh Váji je jen jedním z mnoha. Dobře ale ukazuje, proč podobné služby vznikají. Ne proto, že je někdo naplánoval od stolu, ale proto, že za nimi stojí konkrétní lidé, jejich zkušenosti a několik let společné práce na tom, aby na sebe systém a praxe smysluplně reagovaly.

Co čeká organizaci Zet-My dál?

Především snaha službu rozvíjet. Denní stacionář je prozatím poskytován dvěma klientům, přestože zájem rodin je výrazně vyšší. Organizace by ráda kapacitu navýšila o další místa v příštích letech. To však závisí na prostorových možnostech, financování a dalším rozvoji sítě sociálních služeb v Olomouckém kraji. Už dnes je zřejmé, že potřeba podobných komunitních služeb pro lidi s chováním náročným na péči převyšuje jejich současnou kapacitu.

Lubica Omastová

VÍTĚZOVÉ CEN PRO LIDI SE SRDCEM NA DLANI

- 1. Poskytovatel sociální služby** | P-centrum, spolek (přebírající: Dagmar Krutilová, ředitelka)
- 2. Profesionál – pracovník přímé péče** | Věra Pavlíková (pracovnice v sociálních službách – Dům seniorů FRANTIŠEK Náměšť na Hané, p. o.)
- 3. Profesionál – sociální pracovník** | Šárka Zicháčková (in memoriam) (sociální pracovníce – Domov Turovice, z.ú.) – přebírající (maminka): Marta Kršková
- 4. Profesionál – provozní zaměstnanec v soc. službě** | Petr Matuška (ředitel – Klíč – centrum sociálních služeb, příspěvková organizace)
- 5. Veřejná správa** | Tomáš Stejskal (ředitel Odboru sociálního pojištění OSSZ Olomouc)
- 6. Inovace** | V této kategorii se cena neudělovala
- 7. Filantrop** | Marcela Plachá (členka výboru organizace Společnost Parkinson, z. s., a osobnost s žitou zkušeností s Parkinsonovou chorobou)
- 8. Neformální pečující** | Hana Nepejchalová
- 9. Cena Milana Langera** | Ludmila Soltysiaková (dříve jako zaměstnanec, nyní jako dobrovolník, působí v organizaci Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, zapsaný spolek – Oblastní pobočka Olomouc)
- 10. Cena veřejnosti** | Michaela Drozdová (předsedkyně spolku Pro dotyk, z. s.)

Zrekonstruovaný stacionář Domino na Selském náměstí nabídne klientům modernější zázemí

Více než sto let stará budova Centra sociálních služeb Klíč na Selském náměstí v Olomouci prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Klienti denního stacionáře Domino tak získali modernější, bezpečnější a důstojnější zázemí pro každodenní služby. Proměnou prošel celý objekt včetně jeho okolí. Rekonstrukce začala na jaře 2025 a slavnostní otevření zrekonstruované budovy se uskutečnilo v pondělí 7. září. „Rekonstrukce Klíče je významnou investicí do kvality sociálních služeb v Olomouci. Nové prostory přinesou klientům větší komfort a zaměstnancům lepší podmínky pro poskytování péče. Mysleli jsme přitom i na budoucnost – část prostor je připravena tak, aby bylo možné služby v příštích letech dále rozvíjet,“ uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Celkové náklady projektu přesáhly 107 milionů korun, z toho 28 milionů korun pokryla dotace z Národního plánu obnovy prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí.

„Rekonstrukce respektovala skutečnost, že se objekt nachází v památkově chráněném území. Budova získala nové dispozice, stropní konstrukce, podlahy a povrchy stěn a stropů. Součástí stavebních úprav bylo také odvlhčení a zateplení objektu, vybudování nového schodiště i výtahu a kompletní modernizace technických rozvodů včetně elektřiny, vytápění a vzduchotechniky. Instalována byla také fotovoltaiická elektrárna,“ řekl 1. náměstek hejmana Vladimír Lichnovský.

Významnou změnou je nově využitě podkroví

s vybudovanými rozvody, které je připravené pro případný další rozvoj služeb. Rekonstrukce zahrnovala také nové interiérové vybavení denního stacionáře Domino, včetně nábytku a gastrovybavení kuchyně. Upraveno bylo rovněž okolí budovy – vznikly nové zpevněné pochozí plochy, oplocení, přístřešek pro venkovní posezení klientů a další terénní úpravy.

„Pro klienty je důležité nejen to, jaké služby jsou jim nabízeny, ale také prostředí, ve kterém tráví svůj čas. Nové prostory umožní poskytování služeb v kvalitnějším zázemí. Připravené podkroví navíc do budoucna otevírá možnost rozšíření o bytovou službu,“ sdělil náměstek hejmana pro oblast sociálních věcí Martin Škurek.

Lenka Kovaříková

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Dotační program (tajenka) podporuje výstavbu a obnovu dopravních hřišť v Olomouckém kraji. Tajenku můžete posílat do 22. října na e-mail: tiskove.oddeleni@olkraj.cz a do předmětu uveďte slovo KŘÍŽOVKA. Jména tří vylosovaných luštitelů, kteří od Olomouckého kraje získají věcné ceny, zveřejníme v následujícím vydání novin. Výherci minulé tajenky ve znění TERÉNNÍ SLUŽBY jsou: Helena Slámová, Dolany; František Bureš, Rozstání; Marta Jatiová, Česká Ves. Gratulujeme!

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správci (Regionální vydavatelství s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

POMŮCKA: AIL, HAIN	OZNAČENÍ ČESKÝCH LETADEL	OBEČNÝ LEDEK	KAŽDÁ VĚC		ŘÁDNÝ SLUŠNÝ ČLOVĚK	UKRUTNÉ	POSLEDNÍ FILM J. DEANA	KÓD NAMIBIE		KÓD JAZYKA ŠPANĚL-ŠTINY	CITOSLOVCE LUPNUTÍ	PŘIPRAVEN (POMOCI)	KŘOVÍ POROSTLÉ TRNY		ZNAČKA ELEKTRO-NIKY	KÓD LOTYŠSKA	MZDA		OPLZLÝ	JAPONSKÉ VINO
OKR. NÁRODNÍ VÝBOR				SMRT (BÁS.)					ANGL. SKULINA					MĚKKÝŠ				ODBOROVÝ SVAZ		
				ORÁNÍ					ZNETVOŘENÝ PLOD ŠVESTKY					MŮZA				ZŘÍCENINA		
CITOSLOVCE VÝSMĚCHU				OZNAČENÍ LETADEL NORSKA					NIGERUSKÉ SÍDLO					ANGL. UCHO						
	CHEM. PRVEK ZAKLADNÍ FO-RMA SMYS-LOVE ZKUŠENOSTI							ASIJAT								PLOD LUŠTĚNIN				
								JISTÍ CVIČENCI								CHÁTRAT				
ČESKÁ REPUBLIKA			ŠICÍ VLÁKNO				OBCHODNÍ AKADEMIE			SLOUPOVÁ SÍN					RYBÁŘSKÁ POTŘEBA					
			JITRO				STUPĚŇ RYCHLOSTI			ČÁST OPERY					NĚKOGO POHANITI					
ANGL. VZDUCH				TAJENKA 1 SPZ ISLE OF WRIGHT (V. BRITÁNIE)							OBYVATELÉ EVROPY									CITOSLOVCE BOLESTI
											MEGAVOLT									
HOUFY						NESMÍRNÝ								ZKR. ČES. ARMÁDY			JEŽ (KNIŽNĚ)			
														ŠEPTNUTÍ			DOMÁCKY IVA			
	ZKR. DÉLKOVÉ MÍRY	KÓD NIZOZEMÍ				NÁRAMKY	PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY		ŘÍMSKY 4			DÁT SVOLENÍ	ŠEDÉ BARVY					KÓD NIUE		
		NEROVNĚ					FURÉ		ČERNÍ PTÁCI				TRVALKA					PAK		
ČÁST KRABICE				HUDEBNÍ DYNAMICKÁ ZKRATKA				ANGL. ON			TAJENKA 2									
				PASOVANÉ ZBOŽÍ				KARETNÍ HLÁŠKA			ANGL. POHYBLIVÝ									
MPZ MAROKA			POZICE							FOTOGRA-FIE									OKRAJE STŘECH	HUBOVAT (ZAST.)
			ANGL. ŠEŘÍK							STAVENÍ										
	CIRKUSOVÝ KOMIK															ZNAČKA SÝRA				
	NĚMECKÉ SÍDLO V BYVALÉ NDR						STÁTI SE VDOVCEM									JMÉNO NOVINÁRE KISCHE				
TAJENKA 3							PORUŠENÍ IZOLANTU													
							PODLE													
															SPZ TERAMO (ITÁLIE)			ČÁST HLAVY		
CHATA ALTAJSKÝCH KOČOVNÍKŮ				OPERÁTOR LOGICKÉHO SLOUČINU				AMISŮV PŘÍTEL							MEDIKA-MENT			DIOVA DCERA		
				ZN. NIKLU				ZNÁMKOVÝ PŘETISK											PLATIDLO LAOSU	
																		NĚMECKÉ ZÁJMENO		
RUSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO (25.6.)						NACHÝLENÍ				NEJVYSPĚ-LEJŠÍ BYTOSTI					SVAZKY SLÁMY					
ITAL. SÍDLO					SNĚŽNÝ MUŽ					MRAVO-KÁRCE					CÁP					

SUDOKU

			4	6			7	8
4	2				7	1		
		7						
3	5			2		4		1
								5
2	8	9						
	9	3						
			1			2		
				5	6			7

						5		
	8				6			4
		4	9	2	3			6
1				4			9	
					1			
		8					6	5
	2	6		5	7			8
	3	5					2	
			2					7

OMALOVÁNKA PRO DĚTI

TIRÁŽ

MĚSÍČNÍK KRAJÁNEK

- Krajánek – periodický tisk Olomouckého kraje
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Luděk Niče, Vladimíra Hacsiková, Ondřej Polák
- Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká distribuční k.s., reklamace na dodávku novin na čísle 732 530 071 nebo e-mailu: karal@regvyd.cz
- Inzerce: Tomáš Karal – 732 530 071, karal@regvyd.cz, Michal Novák – 739 724 774, novak@regvyd.cz
- Kontakt na redakci: tiskove.oddeleni@olkraj.cz
- Číslo 10, ročník 25.
- Toto číslo vychází 16. října 2026
- Náklad 292 000 kusů
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 22. října 2026

Jaroslav Martinek: Zbytečně se rozdělujeme na cyklisty a řidiče

Kolik je v kraji cyklostezek a kolik jich ještě přibude? Jaký je rozdíl mezi cyklostezkou a cyklotrasou? Co s cyklostezkami v zimě a proč není dobré dělit společnost na cyklisty a řidiče? Také o tom si můžete přečíst v následujícím rozhovoru s Jaroslavem Martínkem, cyklokoordinátorem Olomouckého kraje.

Co dělá cyklokoordinátor?

Funkci cyklokoordinátora vykonávají tři lidé. Kromě mě ještě Standa Losert a Petr Smítal. Společně objíždíme města a obce, abychom znali jejich plány a potřeby, které pak zanášíme do společného mapového portálu, díky kterému máme aktuální přehled, kde se co plánuje.

Takže jednáte hlavně se starostkami a starosty?

Nejen s nimi. Dále komunikujeme s investory plánovaných velkých záměrů, jako jsou obchvaty silnic I.–III. třídy nebo železniční stavby, aby se při jejich realizaci pamatovalo i na cyklistickou dopravu.

Jaký je rozdíl mezi cyklotrasou a cyklostezkou?

Cyklostezka je ve zkratce samostatně oddělená komunikace určená jen pro kola a bývá označena modrou značkou se symbolem kola. Můžeme ale také mluvit o společných stezkách pro chodce a cyklisty – ty jsou označeny modrou značkou se symbolem chodce a kola.

A cyklotrasa?

Cyklotrasu naopak poznáte tak, že je vyznačena žlutými tabulkami s čísly. Využívá jak cyklostezek, tak i polních a lesních cest, místních zklidněných komunikací, ale i silnic s nízkou intenzitou automobilové dopravy. Prostě doporučuje lidem bezpečnou trasu, aby se mohli vyhnout frekventovaným vozovkám.

Kolik je v našem kraji cyklostezek?

Vedeme si přesnou statistiku, takže víme, že jich máme celkem 541 kilometrů. Pak také víme, že od začátku roku 2017 do konce roku 2025 bylo dobudováno nebo zahájeno více než 204 kilometrů

cyklistických stezek a pruhů ve finančním objemu zhruba dvou miliard korun.

Které cyklostezky patří mezi nejvytíženější?

Máme sčítače, a tak víme, že nejvytíženějším úsekem je Olomouc – Hlubočky, kde ve Velké Bystřici sčítač ukazuje více než 200 000 průjezdů cyklistů za rok. Má to ale logiku. Přes týden tento koridor plní dopravní funkci, přes víkend zase turistickou funkci. Pak tu samozřejmě máme cyklotrasu Olomouc – Šternberk a nebo také úsek Olomouc – Hora nad Moravou.

Kolik kilometrů cyklostezek by se ještě mělo v kraji postavit?

V projektové přípravě je více než 145 kilometrů cyklistických stezek a pruhů v objemu zhruba jedné a půl miliardy korun. Přehled získáváme právě díky pravidelné komunikaci s městy a obcemi.

Jaký vliv mají cyklostezky na bezpečnost nejen cyklistů, ale i motoristů?

Trochu odbočím. Jsme zvyklí, že mluvíme o jedné skupině, které dáváme nálepku „cyklista“, a druhé dáváme nálepku „motorista“. Zbytečně tím rozdělujeme společnost. Dánové mě naučili skvělou věc. V Dánsku totiž nejsou CYKLISTÉ! Mají tam jen krásné ženy, manažery, babičky, děti, kteří jezdí na kole, ale většina z nich řídí i auto nebo jsou spouzezdci. Jsme lidé, kteří v daném čase využívají různé dopravní prostředky.

Dobře. A zvyšují tedy cyklostezky bezpečnost?

Zkuste si představit silnici II. třídy Šternberk – Babice – Mladějovice – Újezd – Uničov v roce 2006 a v roce 2026. Co

vidíte? Poprvé jen silnici, po které musí jet lidé na kole. Podruhé vidíte ty samé lidi, a dokonce je jich daleko více, kteří nyní jedou po bezpečné cyklostezce. Odpovězte si sami. Všichni musí mít radost z toho, kolik tu máme cyklostezek. Mimo jiné – v roce 2025 jsme měli jen jedno úmrtí cyklisty, a to jen proto, že na kole dostal infarkt.

Co s cyklostezkami v zimě?

Pokud si odmyslíme oblast Jeseníků a vidíme Hanou, tak už si myslím, že můžeme v klidu říci, že cyklistika je celoroční záležitost. Vše je jen otázkou zvyku. Když beru takové Finsko, kde se jezdí na kole normálně i v zimě, tak si říkám, proč bychom nemohli i my. Ale přiznávám, je to otázka zvyku.

Kolik kilometrů najedete ročně na kole?

Víte, že ani nevím. Kolo mám především jako dopravní prostředek. Bydlím v Chomoutově, takže pro mě je naprosto přirozené, že si na kole zajedu do centra Olomouce nebo na nádraží, odkud pak vlakem většinou pokračuji na Prahu. Se ženou si rád vyjedu po okolí jen tak na kávu nebo nějakou dobrotu. Nicméně občas mám chuť se pořádně projet. Letos se mi podařilo například za jeden den ujet 270 kilometrů z Olomouce do Prahy. Jízda na kole je pro mě zážitkem. Prostě miluji pohyb, ne kolo. Doufám, že si rozumíme (*smích*).

Jaroslav Kropáč

Národní Konference Venkov 2026 v Olomouckém kraji

Národní Konference Venkov 2026 se uskuteční 4. a 5. listopadu na Šumpersku. Jedná se o historicky největší a nejvýznamnější diskuzní platformu v České republice, která spojuje klíčové aktéry venkovského prostoru. Už 16. ročník celorepublikového setkání se zaměří na diskuze

o výzvách, sdílení dobré praxe a rozvoji českého, moravského a slezského venkova. Program se bude soustředit na Podporu lokálních trhů a místní produkci, Inovativní přístupy v péči o krajinu, Rozvoj sociálního potenciálu venkovských oblastí a Les v době klimatické změny. red

Práce, školy a spousta možností. Burzy zakončí sérii v Olomouci

Práce, školy, inspirace i zábava na jednom místě. Letošní ročník Burz práce a vzdělávání v Olomouckém kraji už zavítal do čtyř měst. Poslední z celkem pěti setkání se uskuteční 22. října v Olomouci, kde nabídne příležitost potkat zaměstnavatele, školy i odborníky a zjistit, kam se vydat dál.

Burzy nejsou jen pro nezaměstnané nebo ty, kteří hledají novou práci. Na své si přijdou také studenti, absolventi, zájemci o brigádu i žáci základních škol a jejich rodiče. Návštěvníci mohou během jediného dne oslovit více firem, prohlédnout si nabídku škol a oborů nebo získat kontakty pro budoucí spolupráci.

Pomocnou ruku nabídnou také pracovníci Úřadu práce ČR. Poradí s výběrem školy a oboru, hledáním zaměstnání i rekvalifikací. Připraveny budou také praktické workshopy, například o práci v zahraničí nebo o tom, jak správně napsat životopis.

A rozhodně nepůjde jen o povídání. Každá z burz nabízí vedle pracovních a vzdělávacích příležitostí také zajímavý doprovodný program. Návštěvníci se mohou těšit například na virtuální realitu, 3D tisk, miniroboty, průmyslové roboty, chemické pokusy, armádní či zemědělskou techniku, kamion s elektrickým pohonem nebo ochutnávky potravinářských výrobků. Přístupný byl také trenažér převrácení vozidla, laserová střelnice, závodní trenažér či letecký simulátor. Součástí programu jsou praktické ukázky první pomoci, výcvik služebních psů Vězeňské služby ČR, bojové umění MUSADO nebo dynamické zásahy hasičů.

Vstup i veškeré poradenství jsou zdarma. Poslední burza se po Jeseníku, Šumperku, Přerově a Prostějově uskuteční ve čtvrtek 22. října od 9 do 17 hodin v areálu Výstaviště Flora – pavilonu A v Olomouci.

Kamila Minariková

Zajištění lékárenské pohotovostní služby

Okres	Otevírací doba	28. 10. 2026
Olomouc *	9:00–13:00 hodin	Fakultní nemocnice Olomouc Zdravotníků 248/7, Olomouc
Prostějov	9:00–13:00 hodin	Lékárna U Svatého Petra Petrské nám. 5, Prostějov
Přerov	9:00–13:00 hodin	Lékárna MD Bohuslava Němce 371/7a, Přerov
Šumperk	9:00–13:00 hodin	Lékárna AVE s.r.o. Krátká 2863/2, Šumperk
Jeseník	9:00–13:00 hodin	Lékárna Jesenia s. r. o. Fučíkova 1238/16, Jeseník

* Mimo běžnou otevírací dobu lékárny je k dispozici pohotovostní okénko. Služby lékárny jsou tedy dostupné 24 hodin 7 dní v týdnu.

Od vidlí po vidličku: Pokud je vůle, cesty k úspěchu se vždycky najdou

Manželé Šárka a Václav Osičkovi z Doubravského dvora propojují poctivé lokální zemědělství s veřejným stravováním. Jako jedni z prvních se zapojili do projektu „Od vidlí po vidličku“, jehož hlavním koordinátorem je MAS Moravská cesta. Cílem je dostat čerstvé a regionální potraviny na stoly dětí v Olomouckém kraji. Proč podle nich spolupráce s jídelnami dává smysl a co by vzkázali ostatním hanáckým zemědělcům, kteří zatím váhají?

Do projektu „Od vidlí po vidličku“ jste zapojeni od samého začátku. Jak se za ty dva roky příprav a fungování

proměnil váš pohled na spolupráci s jídelnami a co vás mile překvapilo?

Náš pohled je podobný jako na začátku. Musí být dobrá vůle na obou stranách, musíme si vzájemně vycházet vstříc a hledat řešení. Každopádně je milé, že většina jídelen zájem má a že se

tato dobrá myšlenka už zkrátka uhnízдила. A možná, že za pár let bude naprosto samozřejmé hledat dodavatele potravin pouze v místě. Vidíme, že se přístup odpovědných osob mění k lepšímu.

V Litovli už studenti pijí vaše čerstvé mléko. Jak náročné bylo nastavit logistiku a dodávky tak, aby do jídelen putoval produkt v nejvyšší kvalitě a včas?

Litovel máme za rohem, tam není problém dovážet produkty na domluvený čas. Takže to v tomto případě náročné nebylo. Navíc máme opravdu příkladnou spolupráci s vedoucí

školní jídelny, která nám vychází maximálně vstříc. I jinde se jasně ukazuje, že pokud je vůle a oboustranný zájem, tak se cesty k úspěchu vždycky najdou.

Projekt se snaží oslovit další jídelny v kraji. Co byste na základě svých zkušeností vzkázali ostatním hanáckým zemědělcům, kteří o dodávání do škol teprve uvažují?

Hlavně nemít apriori postoj, že to nepůjde, že budu moc drahý

nebo že mi to přinese jen zbytečné administrativní problémy. Chce to prostě důvěru a vytrvalost, že se věci pohnou správným směrem, když mají hlubší smysl. A tato spolupráce mezi farmáři a školami ho určitě má.

Kontakt pro bližší informace: Julie Zendulková, koordinátorka Haná regionální produkt® tel.: 724 111 510, e-mail: julie.zedulkova@moravska-cesta.cz www.regionalni-znacky.cz/hana

Projekt je financován s podporou Ministerstva zemědělství.

Bude zima, bude mráz,
a co ty? Čím topit máš?
Ať je sníh, anebo bláto,
naše dřevo stojí za to.

**Habrovanská polínka –
pro kamna i kamínka.**

**PALIVOVÉ DŘEVO
Habrovany**

DODÁNÍ
PO CELÉ ČR
ZDARMA

KRÁTKÉ
DODACÍ
LHŮTY

KVALITA
ZA ROZUMNOU
CENU

+420 739 572 972
objednavky@drevohabrovany.cz
www.drevohabrovany.cz

RV2601370/01

TERMOLUX
OKNA | DVEŘE | PLAST | HLINÍK

Děláme termoluxusní okna

TEĎ
JE NEJLEPŠÍ ČAS
KE KOUPI

8 komor
3 těsnění

nová
zelená
úsporám
light

NYNÍ MIMORÁDNÉ
SLEVY

Tel.: 773 457 835 | Rolsberská 635/38, Olomouc
olomouc@temolux.cz
www.termolux.cz

RV2502315/50

PODLAHOVÉ CENTRUM
PRODEJ – REALIZACE

JEHLA
www.jehla.cz

vše skladem
více na
www.jehla.cz

Laminátové
podlahy
od 199,-

Vinylové dílce
vitro
od 371 Kč

PVC
od 179,-

bytový
koberec
od 179 Kč

Půjčovna
nářadí

Nero SPC
click
od 489 Kč

ZÁBŘEH – Československé armády 2116/34a, 787 01/vedle Kauflandu/tel.: 724 783 391, e-mail: koberec@jehla@seznam.cz
OLOMOUC – Horní Lán, vedle Mc.Donald s/tel.: 724 087 813; tel.: 724 783 391, e-mail: olomouc@jehla
ŠUMPERK – Jesenícká 3013/6a /vedle nádraží ČD/tel.: 724 783 384, email: sumperk@jehla.cz

www.jehla.cz

RV2502346/04

KOLŠTEJN
wellness centrum

KOLŠTEJN WELLNESS CENTRUM
Branná 60, 788 25 Branná

+420 583 286 421
+420 602 651 027

HOTEL***
WELLNESS
RESTAURACE
MINIPIVOVAR
MASÁŽE
PIVNÍ KOUPEL

WWW.KOLSTEJN.CZ | info@kolstejn.cz

RV2600014/01

**DACIA
DUSTER**

tribrid 150 4x4
výhodné podmínky pro podnikatele
s financováním PREMIUM EASY dodatečná sleva 50 000,-

Obchodní akce je platná od 4.8.2026 do odvolání. Výše poskytnuté slevy závisí na vybraném modelu, výbavovém stupni a doplňkové výbavě vozidla. Více informací získáte přímo u autorizovaných prodejců Dacia. Tato nabídka je indikativní a nepředstavuje návrh na uzavření smlouvy a nelze z ní vyvozovat povinnost společnosti uskutečnit jakékoli transakce. Zvýhodnění je možné pro firemní klientelu již od jednoho vozu. Dacia Duster: spotřeba 5,0–8,0 l/100 km, emise CO₂: 113–147 g/km. Uvedené spotřeby paliva a emise CO₂ jsou změřeny metodikou stanovenou dle platných právních předpisů vyžadovaných pro homologaci vozidla. Tato nabídka je pouze indikativní, není návrhem na uzavření smlouvy a nelze z ní proto dovozovat povinnost společnosti uskutečnit jakékoli transakce. Vyobrazení vozu je pouze ilustrativní.

Dacia doporučuje **Castrol**

**AŽ
7
LET
GARANCE
DACIA ZEN**
více na dacia.cz/zen

AUTO KUBÍČEK

Šumperk - Olomouc
583 033 531 585 207 555

www.autokubicek.cz

Moravské divadlo získalo Thálii

Moravské divadlo Olomouc slaví další významný úspěch. Natálie Tichánková získala Cenu Thálie 2026 v kategorii muzikál za ztvárnění hlavní role Evy Maríi Duarte de Perón v muzikálu Evita. Prestižní ocenění převzala v sobotu 3. října během slavnostního vyhlášení v Národním divadle v Praze.

„Z ceny máme obrovskou radost. Evita je inscenace, která si získala mimořádnou přízeň olomouckého publika, a Natálie v ní podává skutečně výjimečný výkon. Cenu Thálie si bezpochyby zaslouží a jsem rád, že její talent a práci ocenila také odborná porota. Gratuluji jí i celému inscenačnímu týmu Evity, který odvedl skvělou práci. Ostatně potvrzují to i další tři nominace, které inscenace v letošním ročníku získala. I za ně jsem velmi vděčný a všem nominovaným upřímně gratuluji,“ uvedl David Gerneš, ředitel Moravského divadla a Moravské filharmonie.

Inszenace v režii Marka Davida patří mezi nejnavštěvovanější tituly Moravského divadla

a v Olomouci ji viděly už tisíce diváků.

Letošní ročník Cen Thálie byl pro Moravské divadlo Olomouc mimořádně úspěšný. Jeho umělci získali celkem sedm nominací, a to napříč všemi uměleckými soubory. Cenám Thálie vévodilo právě obsazení Evity. Kromě Natálie Tichánkové získali nominace také Radim

Bierski a Lukáš Adam za roli Che a Andrea Gabrišová za roli Evy. Vedle nich byli nominováni také Daniel Kfelír (v kategorii opera za roli Don Giovanni), Iván Sánchez Fernández (v kategorii balet za roli Romea v inscenaci Romeo a Julie) a Jana Posníková (v kategorii alternativní divadlo za monodrama V hlavní roli JÁ).

Jazzový festival v Přerově letos slaví šedesátiny

Letošní 43. ročník tradičního Československého jazzového festivalu zároveň znamená velkolepé oslavy 60. výročí založení této festivalové tradice v Přerově. Každý ze tří koncertních večerů slibuje trojici jedinečných vystoupení, ve kterých se, jak se za těch 60 let stalo dobrým zvykem, představí domácí špička i zahraniční hosté toho nejlepšího světového renomé. Mezi ně jistě patří britský saxofonista Martin Speake, který bude vystupovat s domácí legendou Emilem Viklickým a Cotatcha Orchestra, dále pak soupoutnice funk-soulových bohů Jamese Browna a Maceo Parkera Martha High nebo americký trumpetista Keyon Harrold, pohybující se na pomezí jazzu, neo soulu

a hip hopu. Hvězdné finále festivalu obstará brilantní americký pianista Emet Cohen, jenž se svým kvintetem vzdá hold dvojici jazzových velikanů, kteří by letos oslavili sto let, tedy Milesi Davisovi a Johnu Coltraneovi. V domácích sestavách najdeme zpěváka Ondřeje Rumla s triem Matěje Benka, kvartet baskytaristy a vokalisty Michaela Krásného, trio bubeníka Otto Hejnice nebo letos osmdesátiletého bluesového a rockového nestora Michala Prokopa a jeho Framus Five. Pánové Urbánek, Baroš a Konvička budou doprovázet vynikající slovenskou dvojici Lash & Grey. Koncerty se konají v přerovském Městském domě a jejich začátek je každý večer stanoven na 19.00. Po skončení

hlavních koncertů bude vždy následovat after party, která je letos v gesci vynikajícího saxofonisty Štěpána Markoviče a jeho přátel. Akci pořádá Nadační fond Přerovského jazzového festivalu za podpory statutárního města Přerova a Olomouckého kraje.

Bližší informace na jazzcz.cz nebo www.facebook.com/profil.php?id=100057216499478

Filip Neuls

**29.–31. října 2026,
Městský dům
Přerov, začátky
koncertů v 19:00**

Malý princ ze Štěpánova zářil na otáčivém hledišti v Českém Krumlově

Maxim Bosák ze Štěpánova uspěl v celostátním konkurzu a získal titulní roli v české premiéře opery Malý princ Jihočeského divadla. Slavnostní premiéra se uskutečnila 24. července na otáčivém hledišti v zámekovém parku v Českém Krumlově. Náročná role vyžaduje pěvecké, herecké i pohybové schopnosti a téměř dvouhodinové představení zvládl mladý talent v podmínkách náročného venkovního prostoru. Jeho výkon ocenily také divadelní recenze, podle jedné z nich „Bosák vše zvládl

na jedničku“. Maximův úspěch je výsledkem talentu, odvahy, vytrvalosti a poctivé práce. Za jeho cestou k titulní roli stojí hodiny zkoušení a přípravy, stejně jako podpora rodičů. Jeho úspěch může být inspirací pro další mladé lidi, kteří svůj talent teprve objevují a rozvíjejí. Štěpánov tak může být právem hrdý na svého mladého občana, který dokázal zazářit nejen na scéně českokrumlovského otáčivého hlediště, ale také v jedné z výrazných rolí letošní divadelní sezóny.

red

AKCE A VÝSTAVY

Kola, křídla, kormidla, koleje

16. 10. – 28. 3. 2027, Muzeum Komenského v Přerově

Vernisáž 15. 10. v 17 hodin. Příběh vývoje dopravy od železnice přes silniční, lodní a leteckou dopravu až po současnost.

Věra Kovářová & spolužáci a jejich profesor L. Jalůvka

20. 10. – 22. 11., Vlastivědné muzeum v Šumperku

Vernisáž 20. 10. v 17 hodin. U příležitosti životního jubilea umělkyně Věry Kovářové se otevírá jedinečná výstava, která je víc než jen ohlédnutím za vlastní tvorbou. Je oslavou přátelství, tvůrčí svobody a společné inspirace. Jubilantka se rozhodla oslavy protknout výjimečným gestem – uspořádat výstavu společně se svými někdejšími spolužáky z katedry výtvarné výchovy Univerzity Palackého v Olomouci. Nad celým setkáním pak symbolicky bdí dílo muže, který zásadně formoval jejich umělecké vidění – profesora Ladislava Jalůvky.

Jan Tříška. Sochař lidské tváře

30. 10. 2026 – 13. 9. 2027, Muzeum a galerie v Prostějově

Vernisáž 29. 10. v 17 hodin. Výstava osobnosti akademického sochaře Jana Tříšky (1904–1976), jehož tvorba je neodmyslitelně spjata s Prostějovem a okolím, se koná u příležitosti 50. výročí jeho úmrtí.

Muzejíčko pod hladinou

13. 10. 2026 – 4. 4. 2027, Vlastivědné muzeum v Šumperku, Muzejíčko

Workshop Čocky

29. 10., 9.00–10.30, zámek Prostějov

Vyrobte si vlastní kontaktní čocku i oko! Objevte historii kontaktních čockek, poznejte příběh Otty Wichterleho a zjistěte, jak funguje jeho legendární čockostroj. Nutná rezervace: rezervace@zamekpv.cz nebo 603 387 161.

Zpracování ovčí vlny pro začátečníky (workshop)

19. 11., 16.00–20.00, Vlastivědné muzeum v Olomouci

Cílem je získat základní přehled o zpracování ovčí vlny a první praktické zkušenosti s tradičními řemeslnými postupy. Na workshop je nutné se předem přihlásit: mrkusova@vmo.cz / 778 744 868 (preferujeme e-mail).

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ | VELIKONOČNÍ SLAVNOSTI MATIČEK A JEŽÍŠKOVÝCH MATIČEK NA HANÉ

V předchozích dílech Krajánka jsme se seznámili s pojmem nemateriální či živé kulturní dědictví a představili si tradici, která byla r. 2015 jako první zapsaná na Seznam nemateriálního kulturního dědictví Olomouckého kraje. Druhou položkou, která byla zapsaná na tento Seznam, jsou Velikonoční slavnosti Matiček a Ježíškových Matiček na Hané.

Tento obyčej se koná každoročně o Velikonocích v obcích Bělkovice-Lašany, Bohuňovice a Dolany. Začíná večer na Bílou sobotu, kdy hlavní aktérky, v Bohuňovicích Matičky a v Bělkovicích Ježíškovy Matičky, vyzvednou společně s Mládenčí, kteří je doprovázejí, sošku Vzkříšeného Krista s korouhví či krucifix. Tyto symboly nesou v čele průvodu do částí obcí, kde jsou ozdobeny a uchovány přes noc. V sobotu ve farnosti

Bělkovice, Velikonoční neděle 2025.

Bohuňovice si Matičky, dívky z Trusovic, Moravské Loděnice a Lašán, oblékají černé šaty a bílé plédy. Na hlavě nosí úvaz bílého šátku. Ježíškovy Matičky v Bělkovicích se v sobotu odívají do archaických krojů se škrobenými límci a čepci. Na Velikonoční neděli ráno jsou atributy znovu vyzvednuty. V doprovodu

Bělkovice, Velikonoční neděle, asi 40. léta.

dechovky i místních občanů se v procesí vrací zpět do kostela, kde probíhá mše. Společně s oslavou vzkříšení Krista se mění i oděv akterek, který získává slavnostnější ráz. V Bohuňovicích se strojí do bílých šatů s tmavým šátkem, v Bělkovicích archaický kroj doplňují svatebními věnci na hlavách.

V Lašanech nosí sváteční hanácký kroj.

Kořeny této tradice sahají snad až do období barokní rekatolizace. Tehdy se v lidovém prostředí rozšířila procesí a další formy veřejného uctívání Krista. V minulosti se slavila v mnoha obcích na Hané a měla různé názvy – Ježíškovy

Matičky, Pámbočkovy Matičky, Drožky, venášení Pámbočka nebo venášení kříže. Jako církevní slavnost během komunistického režimu hromadně zanikala, k obnovení došlo jen na několika málo lokalitách po roce 1989. Obyčej byl pro svoji unikátnost r. 2017 zapsán i na Seznam nemateriálního kulturního dědictví České republiky.

Mgr. Andrea Mrkusová
Regionální pracoviště
pro nemateriální kulturní dědictví
Olomouckého kraje
Vlastivědné muzeum v Olomouci
mrkusova@vmo.cz / 778 744 868

Chutě kraje nabídly kvalitní regionální gastronomii napříč celým Olomouckým krajem

Putovní festival Chutě kraje letos postupně zavítal do Šumperka, Jeseníku, Prostějova, Olomouce a Přerova.

Návštěvníkům nabídl pestrou přehlídku regionální gastronomie, produkty místních výrobců i výrobky z dalších

koutů republiky. Nechyběly tvarůžkové speciality, tradiční česká kuchyně, burgery, domácí koláče, levandulové a medové produkty, regionální nápoje ani kuchyně italská, vietnamská či mexická. Festival tak propojil podporu místních producentů

s příjemným programem pro celou rodinu.

Součástí všech zastávek byly také gastro show a ochutnávky, vaření, hudební vystoupení a aktivity pro děti. Program ve všech městech moderovala Markéta Hrubešová a o hudební

doprovod se postarala mimo jiné Heidi Janků. V Olomouci se festival uskutečnil úplně poprvé a závěrečnou zastávkou se 13. září stal přerovský park Michalov.

Na všech místech se zároveň představila Strategie OLIVIE

s aktivitami zaměřenými na prevenci a zdravý životní styl. Festival pořádala Centrála cestovního ruchu Olomouckého kraje spolu s Olomouckým krajem a jednotlivými městy.

Lenka Kovaříková

16. 8. Šumperk

23. 8. Jeseník

30. 8. Prostějov

6. 9. Olomouc

13. 9. Přerov

